

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 4C/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200007
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2023:8620200007.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu Blackside, a.s., so sídlom Mlynské nivy 48, 821 09 Bratislava- mestská časť Ružinov, IČO:48 191 515 zastúpeného AK Herceg, s.r.o., so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO:35 890 240 proti žalovanému A. B., nar.XX.XX.XXXX, XXX XX C. XXX zastúpenému Centrom právnej pomoci určeným advokátom JUDr. Ing. Adriánom Cupákom, advokátom, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, o určenie neúčinnosti právneho úkonu takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že právny úkon- darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 17.10.2018, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Svidník- katastrálnym odborom dňa 09.11.2018 pod číslom V 990/2018, ktorým dlžníci D. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C. a E. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C. previedli na žalovaného vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, a to :rodinný dom s.F.XXX, postavený na pozemku G.F.XX/X-zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX A., pozemok parc.F.XX/X-zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX A. a pozemok parc.F.XX/X-trvalý trávny porast o výmere XXXX A., nachádzajúcim sa v k.ú. C., obec C., okres Svidník-nehnutelnosti zapísané na LV č.XXX je voči žalobcovi právne neúčinný.

Žalobca má n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 02.01.2020, po upresnení žalobného návrhu na pojednávaní domáhal, aby súd určil, že právny úkon -darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 17.10.2018, ktorej vklad bol povolený Okresným úradom Svidník- katastrálnym odborom dňa 09.11.2018 pod číslom D. XXX/XXXX, ktorým dlžníci Vasil' -2- 4C/1/2020

Grundza, nar.XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C. a E. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C. previedli na žalovaného vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, a to :rodinný dom s.F.XXX, postavený na pozemku parc.F.XX/X-zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX A., pozemok parc.F.XX/ X-zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX A. a pozemok parc.F.XX/X-trvalý trávny porast o výmere XXXX A., nachádzajúcim sa v k.ú. C., obec C., okres Svidník-nehnutelnosti zapísané na LV č.XXX je voči žalobcovi právne neúčinná a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodňoval tým, že dňa 23.01.2007 uzatvorila Slovenská sporiteľňa, a.s. (ďalej len „banka“) a dlžníci D. B. a E. B. zmluvu o splátkovom úvere F.XXXXXXXXXXX na základe ktorej bol dlžníkom zo strany banky poskytnutý úver vo výške XXX.XXX,-Sk (X.XXX,XX H.), ktorý títo riadne

a včas nesplácali, preto banka listom zo dňa 27.06.2014 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 24.06.2014 a vyzvala dlžníkov na zaplatenie pohľadávky. Keďže k zaplateniu dlhu napriek výzve nedošlo, banka žalobou zo dňa 18.11.2014 domáhala sa na dlžníkoch na súde zaplatenia sumy 6.539,95 eur s príslušenstvom, pričom uznesením Okresného súdu Svidník č.k.3C/246/2014-91 zo dňa 06.10.2016 bol schválený zmier, v ktorom sa dlžníci zaviazali banke sumu 4.999,95 eur s príslušenstvom zaplatiť v mesačných splátkach po 70,-eur vždy k 28.dňu každého mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia a tiež sumu 949,03 eur titulom trov konania v mesačných splátkach po 50,-eur. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 21.11.2016 a vykonateľnosť dňa 22.12.2016. V žalobe žalobca tvrdil, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok F.XXXX/XXXX/CE zo dňa 10.03.2017 uzatvorenej medzi bankou ako postupcom a spoločnosťou Silverside, a.s., Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava, IČO:50 052 560 ako postupníkom a následne na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 01.04.2019 uzatvorenej medzi spoločnosťou Silverside, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo k postúpeniu pohľadávky vrátane jej príslušenstva a všetkých práv s ňou spojených na žalobcu. Podľa tvrdenia žalobcu v žalobe od právoplatnosti uznesenia o schválení zmiernosti dlžníci uhradili 21 splátok, sumu spolu 1.470,-eur, pričom posledná úhrada bola poukázaná dňa 26.09.2018, a nakoľko sa dlžníci dostali so splácaním svojho dlhu do omeškania, napriek opakovaným urgenciám zo strany žalobcu omeškané splátky neuhradili, žalobca dňa 02.07.2019 podal voči nim návrh na vykonanie exekúcie a pohľadávka bola následne vymáhaná v rámci exekučného konania vedeného súdnym exekútorom Mgr. Jurajom Volochochom pod sp.zn.192EX 376/19. Žalobca poukázal na to, že opätovnou informáciou o stave exekúcie zo dňa 18.12.2019 mu súdny exekútor oznámil skutočnosti týkajúce sa majetkových pomerov povinných, kde ho okrem iného informoval, že dlžníci boli vlastníkami nehnuteľností v k. ú. C.- rodinného domu a pozemkov, ktoré darovacou zmluvou zo dňa 17.10.2018 sp. zn. D. XXX/XX previedli na žalovaného, ktorý je ich synom, pričom súčasne bolo na predmetné nehnuteľnosti zriadené vecné bremeno- právo doživotného bývania a užívania rodinného domu, pozemkov a príslušenstva v prospech dlžníkov. Od tohto dátumu dlžníci už podľa žalobcu nevykonali žiadnu, ani čiastočnú úhradu pohľadávky, a je tak zjavné, že darovacou zmluvou previedli na svojho príbuzného svoj jediný nehnuteľný majetok v čase, kedy mali vedomosť o vydanom exekučnom titule v prospech žalobcu, následne úplne prestali splácať pohľadávku žalobcu, išlo tak o účelové a tendenčné zbavovanie sa majetku z dôvodu hrozacej exekúcie v úmysle ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobcu. O účelovosti konania dlžníkov podľa názoru žalobcu svedčí aj to, že spolu s darovaním nehnuteľnosti zriadili k nej aj vecné bremeno- právo doživotného bývania a užívania rodinného domu s príslušenstvom v prospech dlžníkov, a teda formálne síce previedli vlastníctvo k nehnuteľnosti na tretiu osobu tak, aby nehnuteľnosť nebola ohrozená výkonom prípadnej exekúcie, ale zároveň si zabezpečili doživotné užívanie nehnuteľnosti v prakticky neobmedzenom

-3-

4C/1/2020

rozsahu zodpovedajúcom rozsahu užívacích práv v čase, kedy boli vlastníkami nehnuteľnosti. Poukazujúc na § 42a ods.3 a § 42b ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka žalobca tvrdil, že z uvedených skutočností je zrejmé, že jediným cieľom dlžníkov a žalovaného bolo a je prostredníctvom očividne účelového prevodu nehnuteľného majetku dlžníkov ukrátiť uspokojenie pohľadávky veriteľov, vrátane žalobcu, pričom predmetný právny úkon bol vykonaný v posledných troch rokoch a v prospech žalovaného ako im blízkej osoby a dlžníci ním hrubým spôsobom ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky žalobcu voči nim, nakoľko bez uvedenej nehnuteľnosti je hodnota exekúciou postihnutého majetku dlžníkov výrazne nižšia, čo prakticky znemožňuje úplné vymoženie pohľadávky a žalobcu zjavne ukracuje. Poukázal na viaceré súdne rozhodnutia.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 06.10.2022 žalobu žiadal zamietnuť. Uviedol, že žalobca návrh na vykonanie exekúcie voči dlžníkom D. a E. B. podal dňa 02.07.2019, z čoho je zrejmé, že v čase prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam dispozičné právo dlžníkov nakladať s nehnuteľnosťami nebolo žiadnym spôsobom obmedzené. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11.11.2020 sp.zn.15Co/48/2020 podľa ktorého u blízkych osôb ako nadobúdateľov majetku dlžníka zákon konštruuje vyvrátiť domnienku, že úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa poznali, ak ale žalovaný v zmysle § 42a ods.2 Občianskeho zákonníka ako osoba blízka (vzťah syna a otca) objasnil, že dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nepoznal, nie sú splnené podmienky pre určenie neúčinnosti právneho úkonu. Tvrdil, že prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bol tu uskutočnený z dôvodu, aby mu bol poskytnutý úver, a nie z dôvodov ktoré uviedol žalobca v žalobe. Žalobca podľa neho svoje tvrdenia nepreukázal, on nemal žiadnu vedomosť o tom, že by mohlo dôjsť k ukráteniu pohľadávky žalobcu. Čo sa týka zriadenia vecného bremena,

k tomu uviedol, že ide o právny úkon bežne využívaný v prípadoch, ak rodičia darujú nehnuteľnosť svojim deťom a nevie čo myslí žalobca tvrdením, že išlo o formálny prevod vlastníckeho práva, nakoľko z vyjadrenia žalobcu vyplýva, akoby dlžníci naďalej mohli disponovať nehnuteľnosťou a mohli ju scudziť. To, že sa zo strany žalobcu jedná len o účelové tvrdenie podľa žalovaného preukazuje aj skutočnosť, že na uvedenej nehnuteľnosti je zriadené exekučné záložné právo (v danom exekučnom konaní je povinným), a ak by teda dlžníci len „formálne“ ako to uvádza žalobca previedli vlastnícke právo z dôvodu, aby nehnuteľnosť nebola ohrozená výkonom záložného práva, tak by logicky nevystavili nehnuteľnosti ohrozeniu exekúciami vedenými voči nemu ako povinnému.

4. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na ktorom žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu na podanej žalobe trval. Uviedol, že medzičasom boli na dlžníkov vyhlásené osobné bankroty, pričom poukázal na § 166 h/ ods.1 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii podľa ktorého oddĺžením zostáva nedotknuté právo veriteľa v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej uspokojenia z toho, čo odporovateľným právny úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to aj vtedy, ak pohľadávka veriteľa je premlčaná, nevymáhateľná, alebo nevykonateľná. Podľa žalobcu skutkový stav vymedzený v žalobe a predložené dôkazy dostatočne osvedčujú jeho nárok, konanie dlžníkov a žalovaného pri prevode nehnuteľností považuje za účelové, po septembri 2018 už na jeho pohľadávku nebolo splatené absolútne nič. Žalobca nesúhlasil s tvrdeniami žalovaného v jeho vyjadrení zo dňa 06.10.2022, neobstoja ani tvrdenia, že prevod bol realizovaný za účelom poskytnutia úveru. Úver ako taký je možné zabezpečiť aj majetkom tretej osoby, a teda žalovanému podľa žalobcu nič nebránilo založiť takýto majetok v prípade potreby bez toho, aby ho previedol. Tvrdil, že samotné darovanie, ako aj zriadenie vecného bremena jednoznačne preukazujú nepoctivý úmysel žalovaného, ako aj darcov s tým, že darcovia stále v uvedenej nehnuteľnosti bývajú a nehnuteľnosť bola formálne prevedená

-4-

4C/1/2020

na žalovaného za účelom zmarenia uspokojenia pohľadávky. Čo sa týka argumentácie, že žalovaný mal taktiež exekúcie, žalobca poukázal na skutočnosť, že darcovia podali návrh na vyhlásenie konkurzu a aj skutočnosť vyhlásenia konkurzu bola podľa neho dôvodom na prevod tohto nehnuteľného majetku. Taktiež je potrebné poznamenať, že žalovaný je vlastníkom až do súčasnosti, t. z. že predmetné exekúcie nemali vplyv na dotknutú nehnuteľnosť, pričom exekúcie sú vedené pod sp. zn. z roku 2020 a z roku 2021, t. zn., že v čase prevodu tieto exekúcie ešte neprebíhali. Podľa tvrdenia žalobcu ide tu o učebnicový príklad odporovateľného právneho úkonu, keď dlžníci prestanú splácať pohľadávku, prevedú svoj majetok na blízku osobu a vyhlásia na svoj majetok konkurz. Má za to, že žalovaný nespochybnil vyvrátiteľnú domnienku o vedomosti konania dlžníkov a že nevyvinul ani odbornú starostlivosť na to, aby to zistil a nepredložil žiadne relevantné dôkazy o svojich tvrdeniach.

5. Žalovaný na pojednávaní dňa 24.05.2022 uviedol, že dom potreboval aj preto, lebo chcel si zobrať úver a potreboval naň dom. Poukázal na to, že on aj manželka pracujú s príjmom len cca 800,-eur, pričom sú 5 členná rodina, pokiaľ ide o pohľadávku žalobcu, chcel by sa dohodnúť na splátkovom kalendári. Uviedol, že keď prepisovali dom, robili to cez Centrum právnej pomoci, pomáhal im s tým I. C., ak by tam bola nejaká exekúcia, pozdĺžnosť, určite by vedel, že dom sa nemôže previesť, bol by ich o tom upovedomil. Žalovaný uviedol, že rodičia možno chceli vyhlásiť bankrot, lebo toho mali veľa na seba, možno o tom ani nevedeli, že keď sa na neho prepiše dom, že prejde na neho ich dlh.

6. Na pojednávaní dňa 17.02.2023 žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že predmetná darovacia zmluva nebola uskutočnená s úmyslom ukrátiť veriteľa. Skutočnosti nasvedčujúce, že nemohol žalovaný vedieť o tom, že by chcel ukrátiť veriteľa darcov vyplývajú podľa neho z troch dôležitých skutočností. Prvá skutočnosť je, že žalovaný v tom čase mal sám finančné problémy, čo vyplýva z listiny, ktorú predložil súdu, a to z centrálnej evidencie exekúcií. Nemalo by podľa neho zmysel aby darcovia darovali žalovanému predmetnú nehnuteľnosť, keďže ten sám mal finančné problémy vo výške obdobnej ako darcovia. To znamená, že predmetnú nehnuteľnosť by vystavili takému istému riziku, ako keby sami túto nehnuteľnosť vlastnili. Druhou dôležitou skutočnosťou podľa neho je, že žalobca uvádza, že bolo zriadené vecné bremeno, čo má preukazovať nepoctivý zámer darcov a žalovaného, avšak z vecného bremena vyplýva, že toto bolo zriadené aj v prospech ďalšej osoby, a to sestry žalovaného. To znamená, že v podstate žalovaný sa zaviazal, že okrem toho, že „dochová,, svojich rodičov, tak že umožní predmetnú nehnuteľnosť užívať aj svojej sestre a to s dvomi deťmi. Tretia dôležitá skutočnosť je podľa žalovaného tá, že v čase, keď došlo k darovaniu predmetnej nehnuteľnosti

na žalovaného jeden z darcov, otec žalovaného trpel závažnými zdravotnými problémami. A keďže žalovaný pochádza zo štyroch súrodencov, rozhodli sa darcovia darovať túto nehnuteľnosť žalovanému práve z týchto dôvodov. Sestra, v ktorej prospech bolo zriadené vecné bremeno v čase darovania bola rozvedená a práve preto bolo v prospech nej zriadené vecné bremeno. Žalovaný má aj druhú sestru, táto vlastní, resp. býva v sociálnom byte a ďalší brat žalovaného má postavený dom, býva v dome v Nižnej Olšave. Rodičia žalovaného sa preto rozhodli túto nehnuteľnosť darovať žalovanému. Všetky tieto skutočnosti podľa neho nasvedčujú, že skutočným zámerom nemohol byť úmysel ukrátiť veriteľa, ale len usporiadanie vzťahov v rodine. Poukázal na lekárske správy, z ktorých vyplýva, že D. B., v roku 2010 mal náhlu mozgovú cievnu príhodu a následne mal veľké zdravotné problémy, o čom svedčí aj správa z roku 2018, teda v roku, kedy malo dôjsť k darovaniu. Mal za to, že tým preukázal skutočný dôvod darovania a to, že v čase prevodu nehnuteľnosti nemal vedomosť o exekučnom konaní svojich rodičov, nakoľko by nemalo význam aby predmetnú nehnuteľnosť získal do svojho vlastníctva,

-5-

4C/1/2020

a tak ju vlastne ohrozil svojou vlastnou exekúciou, keď síce v tom čase ešte táto exekúcia nebola, ale finančné problémy už žalovaný mal. Už v samotnej žalobe žalobca podľa neho neuviedol podstatnú skutočnosť, a to, že vecné bremeno bolo zriadené aj v prospech sestry žalovaného. Žalovaný preto nevidí zmysel, aby sa takýmto spôsobom zaviazal dochovať rodičov a svoju sestru, ak by sa malo jednať o úkon, ktorý má ukrátiť veriteľa, žalobcu. Bolo podľa neho jednoznačne preukázané, že skutočným dôvodom darovania bolo usporiadanie vzťahov v rodine, a to z dôvodu zdravotných problémov otca žalovaného. K samotnej domnienke vyvrátenosti uviedol, že už samotný zákon o konkurze a reštrukturalizácii v prípade, ak by sa malo jednať o nepoctivý zámer poukazuje na skutočnosť, že treba prihliadať aj na konkrétnu osobu dlžníka. V tejto súvislosti dal do pozornosti, že tak ako darcovia, aj žalovaný sú jednoduché osoby, ktoré nemohli mať vedomosť, že týmto spôsobom môžu akýmkoľvek spôsobom ukrátiť veriteľa. Mal za to, že treba prihliadať aj na tieto skutočnosti. Navrhol, aby súd žalobu zamietol a priznal žalovanému trovy konania.

7. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a všetkých písomných vyjadrení strán v priebehu sporu a vykonal dokazovanie výsluchom žalovaného, ako aj oboznámením sa s obsahom všetkých stranami predložených a navrhnutých listinných dôkazov. K vykonanému dokazovaniu súd uvádza, že vyhovel všetkým dôkazným návrhom strán, vykonanie žiadneho z navrhnutých dôkazov nezamietol, vykonanie žiadneho z navrhnutých dôkazov v tu súdenom spore nebolo stranami navzájom namietané.

8. Po vykonanom dokazovaní súd zistil tento skutkový stav:

9. Skutkové tvrdenia žalobcu o tom, že medzi dlžníkmi D. B. a E. B. a veriteľom- bankou Slovenskou sporiteľňou, a.s. bola uzavretá zmluva o splátkovom úvere o poskytnutí úveru dlžníkom vo výške 150.000,-Sk a že tento úver dlžníci nesplácali, z dôvodu čoho banka iniciovala na Okresnom súde Svidník súdne konanie o zaplatenie sumy 6.539,95 eur, ktoré boli preukázané žalobcom predloženými listinnými dôkazmi (Zmluva o splátkovom úvere a dodatok na č.l.12 a 13 spisu, oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru na č.l.14 spisu, uznesenie Okresného súdu Svidník č.k.3C/246/2014-91 na č.l.15 až 16 spisu) žalovaný nerozporoval, tieto medzi stranami neboli sporné. Medzi stranami nebolo sporné ani to, že uznesením Okresného súdu Svidník zo dňa 06.10.2016 č.k.3C/246/2014-91, ktoré právoplatnosť nadobudlo dňa 21.11.2016 a vykonateľnosť dňa 22.12.2016 bolo o žalobe banky proti dlžníkom rozhodnuté tak, že čo do zaplatenia sumy 1.540,-eur s tam uvedeným príslušenstvom bolo konanie zastavené a bol súdom schválený medzi stranami uzavretý zmier, v ktorom sa žalovaní D. B. a E. B. zaviazali spoločne a nerozdielne zaplatiť banke ako žalobcovi sumu 4.999,95 eur s úrokmi z omeškania uvedenými v bode III výroku uznesenia a to v mesačných splátkach po 70,-eur splatných vždy k 28.dňu každého mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia a tiež trovy konania vo výške 949,03 eur v mesačných splátkach po 50,-eur splatných vždy k 28 dňu každého mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia. Sporným nebolo ani to, že na základe Zmlúv o postúpení pohľadávok (č.l.17 až 29 spisu) bola táto pohľadávka banky postúpená na žalobcu.

10. Z prehľadu úhrad dlžníkov na č.l.33 spisu súd zistil, že dlžníci v období od 04.10.2016 uhradili 21 splátok po 70,-eur, spolu sumu 1.470,-eur, pričom posledná úhrada realizovaná bola dňa 26.09.2018, čo rovnako nebolo medzi stranami sporné.

11. Sporné nebolo ani to, že na základe darovacej zmluvy k nehnuteľnostiam a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 17.10.2018 (č.l.73 až 75 spisu) uzavretej medzi darcami

a oprávnenými z vecného bremena D. B. a E. B., J. K., oprávnenou z vecného bremena I. L., J. B. a obdarovaným a povinným z vecného bremena A. B. (tu žalovaný) došlo k darovaniu nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území C. zapísaných na M..XXX, a to stavby- rodinného domu súp.č.XXX D. C. N. G. O. F.XX/X, pozemku, zastavané plochy a nádvoria, parcela CKN č.XX/X o výmere XXX A. a pozemku- trvalé trávne porasty, parcela CKN č.XX/X o výmere XXXX A., ktoré boli v bezpodielovom spoluvlastníctve darcov žalovanému. Súčasne došlo v zmysle § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka k bezodplatnému zriadeniu vecného bremena v prospech darcov a I. L., J. B. spočívajúceho v práve uvedených osôb do svojej smrti bývať v predmetnom rodinnom dome a užívať nehnuteľnosti a všetko príslušenstvo uvedené v článku II tejto zmluvy v plnom rozsahu a bez akéhokoľvek obmedzenia. Vklad vlastníckeho práva a vecného bremena do katastra nehnuteľností povolený bol rozhodnutím Okresného úradu Svidník, katastrálny odbor F. XXX/XXXX zo dňa 09.11.2018 (č.l.72 spisu.)

12. Z upovedomenia o začatí exekúcie zo dňa 24.07.2019 č.192EX 376/19 (č.l.30 spisu) súd zistil, že na základe návrhu oprávneného (tu žalobcu) na vykonanie exekúcie zo dňa 02.07.2019, právoplatného a vykonateľného exekučného titulu - rozhodnutia Okresného súdu Svidník č.3C/246/2014 zo dňa 06.10.2016 sa dňa 19.07.2019 začalo exekučné konanie v prospech oprávneného proti povinným D. B. a E. B. pre vymoženie sumy 3.529,95 eur s príslušenstvom, pričom poverenie na vykonanie exekúcie vydal Okresný súd Banská Bystrica dňa 19.07.2019.

13. Z písomného oznámenia povereného súdneho exekútora Mgr. Juraja Volocha označeného ako „Opätovné zaslanie informácie o stave exekúcie- zaslanie“ zo dňa 18.12.2019 (č.l.9 spisu) bolo zistené, že na základe vykonaného preverenia majetkových pomerov povinných súdny exekútor oznámil žalobcovi, že vymožitelnosť jeho pohľadávky je pravdepodobná len vtedy, keď sa vysloví neplatnosť právneho úkonu- darovacej zmluvy zo dňa 17.10.2018 sp. zn.D. XXX/XX, ktorou dlžníci previedli nehnuteľný majetok na svojho príbuzného, nakoľko už vedeli, že im hrozí exekúcia. Z uznesení Okresného súdu Prešov sp.zn.5OdK/476/2021 zo dňa 05.01.2022 a 5OdK/477/2021 zo dňa 05.01.2022 (č.l.63 a 65 spisu) zverejnených v Obchodnom vestníku č.8/2022 s dňom vydania 13.01.2022 vyplýva, že na majetok dlžníkov E. B. a D. B. bol vyhlásený konkurz a títo boli oddĺžení tak, že boli zbavení všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia.

14. Žalobca touto žalobou domáhal sa určenia, že predmetná darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena zo dňa 17.10.2018 je voči nemu právne neúčinná, čo odôvodnil tým, že išlo o účelový prevod s cieľom vyhnúť sa uspokojeniu pohľadávky žalobcu.

15. Podľa § 42a ods.1 Občianskeho zákonníka veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkové právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

16. Podľa § 42a ods.2 Občianskeho zákonníka odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré

dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

17. Podľa § 42a ods.3 Občianskeho zákonníka odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a

a) osobou jemu blízkou (§ 116 a 117),

b) právnickou osobou, v ktorej má dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) majetkovú účasť aspoň 10 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon,

c) právnickou osobou, v ktorej je dlžník alebo osoba uvedená v písmene a) štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu, prokuristom alebo likvidátorom,
d) právnickou osobou, v ktorej má osoba uvedená v písmene c) majetkovú účasť aspoň 34 % v čase, keď sa uskutočňuje tento právny úkon, alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech osôb uvedených v písmenách a), b), c) alebo d); to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

18. Podľa § 42a ods.5 Občianskeho zákonníka odporovať možno tiež právnenému úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch, na ktorého základe prevzal záväzok bez primeraného protiplnenia, a to najmenej vo výške určenej znaleckým posudkom^{2b}) alebo odborným odhadom, a ktorý
a) spôsobil, že dlžník sa stal vo vzťahu k ďalším veriteľom platobne neschopným,^{2c}) alebo
b) bol uskutočnený s úmyslom neodôvodnene odložiť alebo zmariť platbu veriteľovi, alebo
c) bol uskutočnený s úmyslom prevziať dlh, ktorý dlžník nebude schopný splniť v čase jeho splatnosti.

19. Podľa § 42b ods.1 až 4 Občianskeho zákonníka právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou.

Právo odporovať právnenému úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

Právo odporovať právnenému úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právnenému úkonu proti ich predchodcovi.

Právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

20. Odporovateľnosť právnych úkonov spočíva v tom, že pokiaľ právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, môžu byť veriteľom napadnuté odporom (odporovacou žalobou), ktorý smeruje k tomu, aby vo vzťahu k nemu boli vyhlásené za právne neúčinné. Relatívne neúčinný právny úkon je platný, nastávajú podľa neho všetky účinky právom spojované s platným právnym úkonom, iba vo vzťahu medzi účastníkmi (veriteľom a treťou osobou, ktorá od dlžníka nadobudla majetok odporovaným právnym úkonom) sa na tento právny vzťah hľadí, ako keby k danému právnenému úkonu nedošlo. Prostredníctvom inštitútu odporovateľnosti právneho úkonu tak poskytuje Občiansky zákonník ochranu veriteľovi pred právnymi úkonmi jeho dlžníka, ktoré vedú k zmenšeniu jeho majetku, a tým aj k zmareniu, či ohrozeniu možnosti, aby pohľadávka veriteľa mohla byť z majetku dlžníka riadne a včas uspokojená. Je pritom nepodstatné, či úmysel dlžníka smeroval k ukráteniu práve tohto veriteľa, ktorý právnenému úkonu dlžníka odporuje. Na to, aby veriteľ mohol nejakému právnenému úkonu

-8-

4C/1/2020

dlžníka odporovať, stačí objektívna skutočnosť, že týmto právnym úkonom bol ukrátený pri uspokojovaní svojej vymáhateľnej pohľadávky, a to napriek tomu, že úmysel dlžníka prípadne smeroval k ukráteniu iného veriteľa. Odporovacia žaloba smeruje voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech (t.j. na koho bol prevedený dotknutý majetok). Odporovacia žaloba nie je klasickou určovacou žalobou, preto žalobca nemusí preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení (2MCdo 19/2008). Medzi základné predpoklady odporovateľnosti patria existencia právneho úkonu, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa, platnosť odporovateľného právneho úkonu, vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, ukrátenie veriteľa (objektívna stránka odporovateľnosti) a úmysel ukrátiť veriteľa (subjektívna stránka odporovateľnosti). Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že pohľadávka veriteľa je vymáhateľná a že dlžníkove právne úkony ukracujú jej uspokojenie znáša veriteľ.

21. Podľa právnej teórie a ustálenej súdnej praxe právne úkony dlžníka ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa najmä vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci- nebyť týchto úkonov- by sa z majetku dlžníka inak uspokojil mohla. Zmenšenie majetku dlžníka v dôsledku určitého právneho úkonu nie je dôvodom neúčinnosti tohto úkonu, ak aj takto zmenšený dlžníkov majetok stačí na uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, alebo ak dlžník dostal za prevedený majetok skutočne (reálne) ich obvyklú cenu,

resp. rovnocennú náhradu. Pokiaľ ide o preukázanie ukracujúceho úmyslu, toto nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, ak „druhou stranou“ sú osoby blízke dlžníkovi. V takomto prípade sa úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa predpokladá (ide o vyvrátiteľnú právnu domnienku) a závisí od osôb blízkych dlžníkovi, aby preukázali opak, t.j. že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli aj pri náležitej starostlivosti poznať.

22. Právna teória aj súdna prax sú zároveň jednotné v tom, že „Právnomu úkonu tu nemožno s úspechom odporovať iba vtedy, keď druhá strana (t.j. osoba blízka dlžníkovi) nepoznala úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. V tomto prípade musí byť teda dokázaná nevedomosť druhej strany. Pokiaľ by boli pochybnosti o jej vedomosti, bolo by možné s úspechom odporovať právnomu úkonu.“ citované z I. Fekete, M. Feketeová.: Občiansky zákonník, Prehľadný komentár, Bratislava, EPOS 2012, komentár k § 42a strana 142.)

23. Z hore citovaných zákonných ustanovení upravujúcich odporovateľné právne úkony je zrejmé, že zákon stanovuje podmienky pre všetky dôvody, za ktorých je možné právnomu úkonu odporovať. Sú nimi a) pohľadávka veriteľa je vymáhateľná (čo tu je splnené), b) právny úkon dlžníka bol uskutočnený v posledných troch rokoch (čo tu je splnené), c) právny úkon bol uskutočnený v úmysle ukrátiť veriteľa (čo tu z dôvodov ďalej uvedených je rovnako splnené) a d) právnym úkonom došlo k ukráteniu vymáhateľnej pohľadávky (čo tu takisto je splnené).

24. Skutočnosť, že existuje tu vymáhateľná pohľadávka žalobcu voči dlžníkom nebola sporná a nemôžu byť o tom žiadne pochybnosti, nakoľko žalobca disponuje exekučným titulom- vykonateľným súdnym rozhodnutím proti dlžníkom. Rovnako nebolo sporné, že pohľadávka žalobcu nezanikla, nebola uspokojená v celom rozsahu, čo bolo preukázané listinami z exekučného konania. Sporné tiež nebolo, že v prípade napádanej darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena išlo o platný právny úkon, ani to, že odporovacia žaloba bola tu podaná včas, teda v prekluzívnej trojročnej hmotnoprávnej lehote počítanej tu od právoplatnosti rozhodnutia zo dňa 09.11.2018 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností (žaloba súdu

-9-

4C/1/2020

doručená bola dňa 02.01.2020) a že je tu splnená aj podmienka aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie (žalobcom je tu veriteľ dlžníkov a žalovaným tretia osoba- subjekt do ktorého majetkovej sféry prešiel predmetný nehnuteľný majetok dlžníkov) a sporným nie je ani to, že na strane žalovaného jedná sa o blízku osobu dlžníkov podľa § 116 Občianskeho zákonníka (ich syna).

25. Žalovaný svoju obranu voči žalobe založil na tvrdení, že predmetná darovacia zmluva nebola uskutočnená s úmyslom ukrátiť veriteľa a bolo podľa neho jednoznačne preukázané, že skutočným dôvodom darovania bolo usporiadanie vzťahov v rodine, a to z dôvodu zdravotných problémov otca žalovaného. S touto obranou žalovaného sa súd nestotožnil.

26. K obrane žalovaného súd najskôr pripomenie základné a všeobecné východisko vyššie citovanej právnej úpravy odporovateľnosti, a síce, že Občiansky zákonník dôvodne favorizuje právnu pozíciu ukráteného veriteľa a prostredníctvom konštrukcie vyvrátiteľných zákonných domniek zjednodušuje odporovanie tým úkonom dlžníka, ktorými došlo k prevodu exekvovateľného majetku na osobu dlžníkovi blízku alebo ktoré dlžník urobil v prospech takejto osoby. Teda v prípade režimu blízkych osôb možno bez ďalšieho odporovať právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený. „Absencia úmyslu dlžníka, ako zákonnej podmienky, je z textu ustanovenia zrejماً prima facie. Rozhodujúcou skutočnosťou je ukrátenie veriteľa, teda objektívny stav, ktorý svoje právne následky neodvodzuje od subjektívneho motívu alebo ukracujúceho úmyslu dlžníka. Úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa sa v týchto prípadoch prezumuje ex lege a jeho skutočný úmysel nie je na účely procesného úspechu odporujúceho veriteľa relevantný (citované z Veľký komentár k Občianskemu zákonníku autorov Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1– 450, 2. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2019. s 355).

27. Ak preto žalovaný sústredil tu svoju pozornosť na poukazovanie na to, že úmyslom nebolo ukrátiť veriteľa, tak táto obrana nemohla obstať, lebo rozhodujúci je tu objektívny stav ukrátenia veriteľa a skutočný úmysel nie je tu vôbec relevantný, keďže úmysel ukrátiť veriteľa sa tu prezumuje ex lege. Obrana žalovaného poukazujúca na nedostatok ukracujúceho úmyslu na strane dlžníka preto

nemohla byť tu úspešná, lebo v prípade blízkych osôb zákon nepripúšťa záver o absencii ukracujúceho úmyslu dlžníka a pokiaľ žalovaný neunesie dôkazné bremeno vo vzťahu k tomu, že ani pri náležitej starostlivosti nemohol prezumovaný ukracujúci úmysel dlžníka poznať, súd odporovacej žalobe vyhovie bez ohľadu na jeho reálnu existenciu. Súd v tejto súvislosti podporne opätovne poukazuje na Veľký komentár k Občianskemu zákonníku autorov Števcík, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1– 450, 2. vydanie, Praha: C.H.Beck, 2019. s 355) podľa ktorého, cit. "Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť musí teda žalovaný v záujme vlastného procesného úspechu sústrediť na svoje úkony náležitej starostlivosti a nemôže argumentovať nedostatkom ukracujúceho úmyslu na strane dlžníka. V prípade blízkych osôb a osôb s rovnakým postavením zákon nepripúšťa záver o absencii ukracujúceho úmyslu dlžníka a pokiaľ žalovaný neunesie dôkazné bremeno vo vzťahu k tomu, že ani pri náležitej starostlivosti nemohol prezumovaný ukracujúci úmysel dlžníka poznať, súd odporovacej žalobe vyhovie bez ohľadu na jeho reálnu existenciu. Za účelom vyvrátenia zákonnej domnienky o poznaní ukracujúceho úmyslu dlžníka musí blízka osoba a osoba s rovnakým postavením hodnoverne preukázať, že v súvislosti s uzavretím sporného právneho úkonu vynaložila takú relevantnú aktivitu, aby ukracujúci úmysel dlžníka rozpoznala, alebo sa o ňom dozvedela. Bez predchádzajúceho vynaloženia náležitej starostlivosti vo vzťahu k oboznámeniu sa s ukracujúcim úmyslom dlžníka nemôže žalovaný efektívne zákonnú domnienku vyvrátiť. To

-10-

4C/1/2020

kladie vo všeobecnosti zvýšené nároky na blízke osoby a osoby s rovnakým postavením pri uzatváraní právnych úkonov, ktoré sú v záujme ochrany vlastnej právnej sféry povinné verifikovať hrozbu vzniku odporovateľného právneho úkonu. S osobitným dôrazom to platí v prípade prevodu majetku bez adekvátneho, prípadne bez akéhokoľvek protiplnenia. V opačnom prípade musí „blízky“ nadobúdateľ znášať riziko, že za splnenia zákonných podmienok sa bude môcť z predmetu prevodu uspokojiť veriteľ dlžníka, ktorý bol sporným úkonom ukrátený na uspokojení svojej pohľadávky."

28. Uvedené závery potvrdzuje aj relevantná judikatúra, viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.03.2017 sp.zn.5Obdo/4/2016 (publikované pod č. R 67/2017) podľa ktorého „Blízka osoba dlžníka sa môže žalobe podľa § 42a OZ účinne ubrániť ak hodnoverným spôsobom preukáže, že v súvislosti s odporovaným právnym úkonom postupovala s takou náležitou starostlivosťou, aby ukracujúci úmysel rozpoznala, alebo sa o ňom aspoň mohla dozvedieť. II. Z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, nemôže odkaz na vzájomnú dôveru medzi blízkymi osobami nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 42a OZ“.

29. Rovnako podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR II. ÚS 753/2015 „Pretože zákon vychádza v prípadoch uvedených v §42a ods.3 OZ z toho, že ukracujúci úmysel dlžníka je daný v týchto prípadoch vždy, druhá strana môže vylúčiť následky odporovateľnosti právneho úkonu iba vtedy, ak preukáže, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať, že právny úkon ukracuje uspokojenie pohľadávky dlžníkovho veriteľa“.

30. Preto vo vzťahu k bremenu tvrdenia a dôkaznému bremenu strán tohto sporu súd uzatvára, že žalobca ako veriteľ bol povinný tvrdiť a preukázať, že dlžníkov odporovaný právny úkon objektívne skracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, viedol k zmenšeniu majetku dlžníka a že v dôsledku tohto úkonu vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci nebyť odporovaného právneho úkonu by sa z tohto majetku uspokojil. Žalobca toto svoje bremeno uniesol, lebo preukázal, že jeho pohľadávka voči dlžníkom je vymáhateľná a že dlžníkov právny úkon ukrátil jej uspokojenie, nakoľko z výsledku exekučného konania ale aj z vyhlásenia konkurzu na majetok dlžníkov je zrejme, že ostatný majetok dlžníkov, ktorý im ostal nestačí na uspokojenie veriteľovej vymáhateľnej pohľadávky, pričom dlžníci nedostali za žalovanému prevedený majetok skutočne (reálne) jeho obvyklú cenu, resp. rovnocennú náhradu, keďže nešlo o reálne ekvivalentný úkon, ale o darovanie v prospech žalovaného. Ako už súd uviedol v priebehu konania v rámci predbežného právneho posúdenia veci, samotný konkurz na majetok dlžníkov a ich oddĺženie nič tu nemení na prípustnosti (a tu ani dôvodnosti) odporovacej žaloby. Vzhľadom na § 166 písm. h/ zákona č.7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii právo odporovať danému úkonu v dôsledku oddĺženia nie je dotknuté a na tento účel pôvodná pohľadávka oddĺžením nie je dotknutá, nezanikla. Podľa § 166h ods.1 uvedeného zákona totiž oddĺžením zostáva nedotknuté právo veriteľa, v rozsahu svojej pôvodnej pohľadávky domáhať sa podľa Občianskeho zákonníka jej

uspokojenia z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to aj vtedy, ak pohľadávka veriteľa je premlčaná, nevyhmáhatelná alebo nevykonateľná. Aj dôvodová správa k zákonu č.377/2016 Z.z. ktorým sa daná úprava (§ 166h) zaviedla k tomu jasne uvádza, že „ak by pred oddĺžením došlo k prevodu majetku dlžníka úmysle ukrátiť veriteľa, právo odporovať takémuto právnemu úkonu v dôsledku oddĺženia nie je dotknuté. Na tento účel je pôvodná pohľadávka nedotknutá oddĺžením. Odporovacie právo sa uplatňuje voči osobe, ktorá mala z úkonu dlžníka prospech. Popr
11- 4C/1/2020

i odporovateľnosti má veriteľ však k dispozícii aj žalobu o zrušenie oddĺženia pre nepoctivý zámer, keďže uskutočnenie odporovateľného právného úkonu sa skutkovo môže prekrývať práve s nepoctivým zámerom dlžníka“. Rovnaké závery potvrdzuje aj súdna prax, viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.18Co/86/2019 alebo Krajského súdu v Košiciach sp.zn.3Co/75/2022.

31. Naopak, žalovaný svoje bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno podľa názoru súdu neuniesol. V prípade právného úkonu medzi dlžníkom a osobou blízkou nemusí žalujúci veriteľ tvrdiť ani preukazovať, že žalovanému musel byť úmysel dlžníka odporovaným právnym úkonom ukrátiť veriteľa známy. Zákon v tomto prípade predpokladá, že žalovaný o úmysle dlžníka skrútiť veriteľa vedel a je na žalovanom, aby preukázal, že v čase právného úkonu dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohol spoznať. Aj keby bolo zistené, že žalovaná dlžníkovi blízka osoba o jeho úmysle skrútiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela ani nemusela vedieť, nepostačuje to samo osebe k úspešnej obrane proti odporovacej žalobe. Úspešná obrana žalovanej dlžníkovi blízkej osoby teda spočíva nielen v jej tvrdení, že o úmysle dlžníka skrútiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, hoci vyvinula „pracovitost“ k poznaniu tohto úmyslu dlžníka a išlo o „preverovanie“. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právného úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovaného právného úkonu objektívne vzaté musel byť, z jej výsledkov spoznala (t.j. aby sa o tomto úmysle dozvedela). K tomu pozri napr. publikáciu JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax, komentár s judikatúrou, vydavateľstvo EUROUNION, Bratislava 2015, komentár k § 42b, strana 568 a tam citované rozhodnutie NS ČR 21Cdo 206/2013.

32. Žalovaný tu žiadne úkony náležitej starostlivosti nepreukázal. Nepreukázal úsilie, pracovitost', preverovanie. Pri svojom výsluchu na pojednávaní dňa 17.02.2023 na otázku či vedel, že má otec finančné problémy a že mohol by preto prísť o dom uviedol, cit. „Neriešim otcove finančné problémy, lebo otec býva dole a my hore, nevedeli sme o tom, nepýtal som sa na to“. Na otázku, či vedel o splácaní dlhu voči K. K. uviedol.“ Ako som povedal otec býva dole, my hore, chodil som do roboty, otec väčšinou ležal. Nevedel som“. Vzápätí v rozpore s tým uviedol, „mama hovorila, že je všetko v poriadku, keď som sa jej pýtal.“

33. Vyššie uvedené na preukázanie vynaloženia náležitej starostlivosti nestačí. Je navyše nemožné uveriť tomu, aby v situácii, kedy žalovaný celý čas býval spolu s rodičmi (sám uviedol, že „16-17 rokov bývame v tom dome spolu“) tento skutočne absolútne nevedel, že majú dlh voči K. K. (úver ešte z roku 2007, vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nastalo ešte v roku 2014, v roku 2014 bola podaná žaloba na rodičov žalovaného, títo museli tú situáciu doma riešiť, keďže v spore aktívne vystupovali, nechali sa zastúpiť Centrom právnej pomoci určeným advokátom Mg. I. P., bol uzavretý zmier, teda rozhodnutie sa udialo za ich priamej osobnej účasti, pričom následne ešte dva roky, a to práve do momentu prevodu majetku na syna dlh splácali), preto tvrdenia žalovaného v tomto smere vyznievajú nanajvýš nepresvedčivo. Ak by za takej situácie skutočne o tom nevedel, potom to len potvrdzuje záver, že nevyvinul náležitú starostlivosť, konkrétnu aktivitu, konkrétne úkony, preverovanie za účelom zistenia daných skutočností. Samotná skutočnosť, že po dvoch rokoch pravidelného splácania dlžníci so splácaním pohľadávky žalobcu prestali práve a akurát v čase, kedy previedli nehnuteľný majetok na žalovaného podľa názoru súdu jednoznačne vyvracia obranu žalovaného a preukazuje dôvodnosť žaloby. Nemôže preto za danej situácie a vo svetle vyššie uvedenej judikatúry obstať argument
-12- 4C/1/2020

žalovaného, že neboli v rozhodnom období rodičia ničím obmedzovaní, lebo exekučné konanie začalo až neskôr ani argument, že aj sám už v tom čase mal finančné problémy. Žalovaný navyše nepreukázal, nepredložil žiadne dôkazy, žeby takéto finančné problémy mal už v čase prevodu majetku (október 2018)

lebo ako správne poukázal žalobca, exekučné konania proti žalovanému, na ktoré sa žalovaný ako na dôkaz odvolával a ktoré preukázal výpisom z centrálného registra exekúcií (č.l.94 spisu) na vymoženie nároku spoločnosti Intrum Slovakia, s.r.o. a Prima banka Slovensko, a.s. sú až z roku 2021 a 2020.

34. Súd poukazuje aj na vyjadrenie samotného žalovaného na pojednávaní dňa 24.5.2022 ktorý v súvislosti s tu posudzovaným prevodom majetku rodičov na neho uviedol, že cit. „možno chceli rodičia vyhlásiť bankrot, lebo mali veľa toho na seba, možno o tom rodičia nevedeli, že keď sa na mňa prepíše dom, že prejde na mňa ich dlh“, čo je len ďalší dôvod potvrdzujúci nedôvodnosť obrany žalovaného, že prevodom rodičia len usporiadavali majetkové pomery v rodine, resp. že k nemu došlo len v súvislosti so zlým zdravotným stavom otca, resp. kvôli tomu, že žalovaný chcel vziať si úver, keď správne navyše žalobca poukázal na to, že úver žalovaného bolo možné zabezpečiť aj majetkom tretej osoby.

35. Preto v situácii, kedy k prevodu majetku rodičov na žalovaného došlo po vydaní súdneho rozhodnutia na plnenie ich dlhu a potom, čo rodičia žalovaného dva roky svoju pohľadávku podľa takého rozhodnutia splácali a so splácaním prestali práve v čase, keď svoj jediný exekvovateľný majetok previedli na žalovaného, pričom súčasne došlo k zriadeniu vecného bremena v prospech dlžníkov (že aj v prospech sestry žalovaného v konkrétnych okolnostiach tejto veci nehrá žiadnu rolu) je obrana žalovaného nevierohodná a hlavne nepreukázaná. Bolo povinnosťou žalovaného ako blízkej osoby vynaložiť náležitú starostlivosť, čo predpokladá, že mal vykonať konkrétnu činnosť (aktivitu, úkony), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa spoznal, nestačilo sa spoliehať len na to, že rodičia mu sami nič o dlhu nepovedali (tvrdí žalovaný), či spoliehať sa na dobré vzájomné vzťahy v rodine a dôveru medzi rodičmi a deťmi, lebo to nenahradzuje dôkaz o vyvinutí náležitej starostlivosti k poznaniu úmyslu dlžníka (podporne viď rozhodnutie NS ČR 30Cdo/808/2004) a je potom nepodstatné, či rodičia prevedením majetku na neho súčasne plnili nejakú rodinnú dohodu alebo súčasne riešili bývanie svojich detí či svoj zdravotný stav.

36. Za takej situácie, keď žalovaný sa nezaujímal, nepýtal, nevedel neprichádza do úvahy záver, žeby preukázal náležitú starostlivosť pri zisťovaní ukracujúceho úmyslu dlžníkov, pričom to, že on sám o tomto úmysle prípade nevedel ani nemusel vedieť k úspešnej obrane proti odporovacej žalobe nestačí. V prípade blízkych osôb, čo je prípad tu prejednávaného sporu je rozhodujúce ukrátenie veriteľa, teda objektívny stav, ktorý svoje právne dôsledky neodvodzuje od subjektívneho motívu alebo ukracujúceho úmyslu dlžníka, lebo ukracujúci úmysel sa tu prezumuje a preto skutočný úmysel je irelevantný. Ani argument, že dlžníci aj žalovaní sú jednoduché osoby tu neobstojí, lebo sám žalovaný na pojednávaní dňa 24.05.2022 uviedol, že pri prevode majetku mali právnu asistenciu, čo je len ďalší dôvod pre záver o dôvodnosti žaloby.

37. Ak žalovaný vo vyjadrení zo dňa 06.10.2022 s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.15Co/48/2020 tvrdil, že stačí, aby žalovaný ako osoba blízka objasnil, že dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nepoznal, a potom nie sú splnené podmienky pre vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu, tak s týmto názorom sa súd vzhľadom na všetko uvedené absolútne nestotožňuje. Súd poukazuje napr. na aktuálne uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn.7Cdo/165/2021 zo dňa 13.12.2022 kde v dovolacom prieskume plne obstál záver Krajského súdu v Trnave vyslovený v rozsudku sp.zn.26Co/114/2019 podľa ktorého „Obrana

-13-

4C/1/2020

žalovaného bola nepostačujúca, len samotným popretím vedomosti o okolnostiach odôvodňujúcich odporovateľnosť právneho úkonu, síce aj s pokusom o objasnenie účelu prevodu rodinnej nehnuteľnosti – bytu....Zákon u žalovaného ako blízkej osoby vedomosť úmyslu ukrátiť veriteľa predpokladá a na úspešnú obranu proti odporovateľnosti vyžaduje vynaloženie náležitej starostlivosti na poznanie tohto úmyslu. Pri akceptácii obrany spočívajúcej v odkazovaní na nevedomosť o okolnostiach odôvodňujúcich odporovateľnosť a dôveru medzi konajúcimi blízkymi osobami, by inštitút odporovateľnosti právnych úkonov v prípade blízkych osôb stratil na význame, pretože dôvera je vo všeobecnosti skôr obvyklým znakom vzťahu blízkych osôb. Na ubránenie sa odporovateľnosti preto musí blízka osoba preukázať vyvinutie takej činnosti (aktivity), pri ktorej mala náležitú snahu zistiť, či prevádzajúci nemá veriteľa a či uvedeným úkonom sa nesnaží ho ukrátiť.“

38. Ďalej súd poukazuje napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn.22Co/6/2021 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.1Co/10/2021 kde ten konštatoval (viď body 32 a 33 odôvodnenia) „Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že obrana žalovanej spočívajúca v tom, že vzhľadom

na zhoršujúci sa zdravotný stav sa otec žalovanej rozhodol usporiadať si svoje majetkové záležitosti tak, že previedol svoj majetok na dcéru, ktorá ho v prípade potreby bude v budúcnosti opatrovať resp. mu zabezpečiť potrebnú starostlivosť, preto neobstojí. V danej veci žalovaná v konaní nepreukázala, že by vyvinula nejakú konkrétnu aktívnu činnosť, aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa rozpoznala. Žalovanej, ako blízkej osobe dlžníka, sa v konaní nepodarilo zákonnú domnienku vyvrátiť, nakoľko žiadne relevantné skutkové zistenia neopodstatňujú záver v prospech žalovanej. Sama pred súdom prvej inštancie uviedla, že o záväzkoch jej otca voči žalobcovi nevedela. Žalovaná mala sústrediť dokazovanie na svoje úkony náležitej starostlivosti (z dokazovania nevyplývalo, že by akýkoľvek úkon v tomto smere vykonala) a nemôže argumentovať nedostatkom ukracujúceho úmyslu na strane dlžníka.“

39. Vzhľadom na všetko uvedené súd obranu žalovaného mal za nedôvodnú. Táto nevyvrátila dôvodnosť žaloby. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania preto súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

40. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 262 ods.1 a 2 CSP. V danom prípade plný úspech v spore mal žalobca, keďže žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené, preto podľa § 255 ods.1 CSP mu vznikol nárok na priznanie plnej náhrady trov konania. Vzhľadom na uvedené súd v súlade s § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodol v druhom výroku tohto rozsudku tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods.2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. Súd nezistil žiaden dôvod na aplikáciu § 257 CSP, čoho sa tu žalovaný ani nedomáhal. Súd preto len podporne poukazuje na to, že samotné priznanie nároku na bezplatnú právnu pomoc žalovanému samo osebe nie je dôvodom pre nepriznanie náhrady trov podľa § 257 CSP (k tomu viď Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.03.2017 sp.zn. I. ÚS 118/2017).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom

-14-

4C/1/2020

rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.